

Avaldatud eesti keeles: aprill 2011
Jõustunud Eesti standardina: aprill 2005

AKNA- JA UKSETARVIKUD
Lukusüdamikud
Nõuded ja katsemeetodid

Building hardware
Cylinders for locks
Requirements and test methods

EESTI STANDARDI EESSÕNA

Käesolev Eesti standard:

- on Euroopa standardi EN 1303:2005 „Building hardware — Cylinders for locks — Requirements and test methods“ ja selle paranduse AC:2008 ingliskeelse teksti identne tõlge eesti keelde ning tõlgendamise erimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest;
- omab sama staatust, mis jõustumisteate meetodil vastuvõetud originaalversioon;
- on kinnitatud Eesti Standardikeskuse 08.03.2011 käskkirjaga nr 48;
- on jõustunud sellekohase teate avaldamisel EVS Teataja 2011. aasta aprillikuu numbris.

Standardi on heaks kiitnud tehniline komitee EVS/TK 15 „Avatäited“.

Standardi tõlke koostamisetpaneku esitas EVS/TK 15, standardi tõlkimist korraldas Eesti Standardikeskus ning rahastas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Standardisse on parandus EVS-EN 1303:2005/AC:2008 sisse viidud ja tehtud parandused tähistatud püstkriipsuga lehe veerisel.

Euroopa standardimisorganisatsioonide poolt rahvuslikele liikmetele Euroopa standardi teksti kättesaadavaks tegemise kuupäev on 30.03.2005. Date of Availability of the European Standard EN 1303:2005 is 30.03.2005.

Käesolev standard on eestikeelne [et] versioon Euroopa standardist EN 1303:2005. Teksti tõlke avaldas Eesti Standardikeskus ja see omab sama staatust ametlike keelte versioonidega. This standard is the Estonian [et] version of the European Standard EN 1303:2005. It was translated by Estonian Centre for Standardisation. It has the same status as the official versions.

ICS 91.190 Ehitustarvikud

Võtmesõnad: ehitustarvikud, katsetamine, lukud, lukusüdamikud, nõuded

Hinnagrupp N

Standardite reprodutseerimis- ja levitamisoigus kuulub Eesti Standardikeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardikeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardikeskusega:
Aru 10, 10317 Tallinn, Eesti; www.evs.ee; Telefon: 605 5050; E-post: info@evs.ee

English Version

Building hardware - Cylinders for locks - Requirements and test methods

Quincaillerie pour le bâtiment - Cylindres de serrures -
Exigences et méthodes d'essai

Baubeschläge - Schließzylinder für Schlösser -
Anforderungen und Prüfverfahren

This European Standard was approved by CEN on 10 January 2005.

CEN members are bound to comply with the CEN/CENELEC Internal Regulations which stipulate the conditions for giving this European Standard the status of a national standard without any alteration. Up-to-date lists and bibliographical references concerning such national standards may be obtained on application to the CEN Management Centre or to any CEN member.

This European Standard exists in three official versions (English, French, German). A version in any other language made by translation under the responsibility of a CEN member into its own language and notified to the CEN Management Centre has the same status as the official versions.

CEN members are the national standards bodies of Austria, Belgium, Bulgaria, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, France, Germany, Greece, Hungary, Iceland, Ireland, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Romania, Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden, Switzerland and United Kingdom.

EUROPEAN COMMITTEE FOR STANDARDIZATION
COMITÉ EUROPÉEN DE NORMALISATION
EUROPÄISCHES KOMITEE FÜR NORMUNG

Management Centre: rue de Stassart, 36 B-1050 Brussels

SISUKORD

EESSÕNA.....	4
SISSEJUHATUS.....	5
1 KÄSITLUSALA.....	6
2 NORMIVIITED.....	6
3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED	6
4 NÕUDED.....	7
4.1 Üldist.....	7
4.2 Võtme tugevus.....	7
4.3 Töökindlus.....	7
4.4 Ukse mass	7
4.5 Tulepüsivus.....	7
4.6 Ohutus.....	7
4.7 Korrosioonikindlus.....	8
4.7.1 Üldist.....	8
4.7.2 Töötamine äärmuslikel temperatuuridel.....	8
4.8 Võtmega seonduv turvalisus.....	8
4.8.1 Üldist.....	8
4.8.2 Minimaalne tegelike kombinatsioonide arv.....	8
4.8.3 Minimaalne liikuvate lukustusmuukide arv.....	9
4.8.4 Identsete astmete maksimumarv.....	9
4.8.5 Võtmele otsese löikekoodi märkimine	9
4.8.6 Muukimiskindlus.....	9
4.8.7 Sisesilindri/lukusüdamiku vastupidavus jõumomendi suhtes seoses võtmega seonduva turvalisusega.....	10
4.9 Vastupidavus rünnakule.....	10
4.9.1 Vastupidavus rünnakule puurimise abil	10
4.9.2 Vastupidavus rünnakule meisli abil.....	10
4.9.3 Vastupidavus rünnakule väänamisega.....	10
4.9.4 Vastupidavus rünnakule sisesilindri/lukusüdamiku väljatõmbamise suhtes.....	10
4.9.5 Rünnakule vastupidavusega seonduv sisesilindri/lukusüdamiku vastupidavus jõumomendi suhtes.....	11
5 KATSEMEETODID	12
5.1 Üldist.....	12
5.2 Võtme tugevus.....	13
5.3 Vastupidavuskatsed.....	13
5.4 Ukse mass	14
5.5 Tulepüsivus.....	14
5.6 Ohutus.....	14
5.7 Korrosioonikindluse ja äärmuslikel temperatuuridel töötamise katse.....	14
5.8 Võtmega seonduv turvalisus.....	14
5.8.1 Tegelike (võtme)kombinatsioonide miinimumarvud.....	14
5.8.2 Liikuvate lukustusmuukide miinimumarv	14
5.8.3 Identsete astmete maksimumarv.....	14
5.8.4 Otsene löikekood võtmel.....	14
5.8.5 Muukimiskindlus.....	15
5.8.6 Sisesilindri ja/või lukusüdamiku vastupidavus jõumomendi suhtes.....	15
5.9 Vastupidavus rünnakule.....	15
5.9.1 Vastupidavus puurimise suhtes	15
5.9.2 Vastupidavus meisli abil lõhkumise suhtes.....	15
5.9.3 Vastupidavus rünnakule väänamisega.....	16
5.9.4 Vastupidavus rünnakule sisesilindri/lukusüdamiku väljatõmbamise suhtes.....	16
6 LIIGITUS	17
6.1 Üldist.....	17
6.2 Kasutuskategooria (1. number).....	17
6.3 Töökindlus (2. number).....	17
6.4 Ukse mass (3. number).....	17

6.5	Tulepüsivus (4. number)	17
6.6	Ohutus (5. number)	17
6.7	Korrosioonikindlus ja temperatuur (6. number)	17
6.8	Võtmega seonduv turvalisus (7. number)	18
6.9	Vastupidavus rünnakule (8. number)	18
7	TÄHISTUS	18
Lisa A (normlisa) Tule-/suitsutõkkeustes kasutatavad lukusüdamikud		19
Lisa B (normlisa) Korrosioonikindlus ja temperatuur		20
Lisa C (normlisa) Katseseadmete illustratsioonid		21
Lisa D (teatmelisa) Katsejada katseks vajalike katsekehade arvu minimeerimiseks		26
Lisa E (teatmelisa) Standardne katsetsükkel		27

EESSÕNA

Selle Euroopa standardi (EN 1303:2005) koostas tehniline komitee CEN/TC 33 „Doors, windows, shutters, building hardware and curtain walling“, mille sekretariaati haldab AFNOR.

Standardile tuleb anda rahvusliku standardi staatus kas identse tõlke avaldamisega või jõustumisteatega hiljemalt 2005. a augustiks ja sellega vastuolus olevad rahvuslikud standardid peavad olema kehtetuks tunnistatud hiljemalt 2005. a augustiks.

See dokument asendab standardi EN 1303:1998.

Standardi kavandi koostamises osales Euroopa Luku- ning Akna- ja Uksetarvikute Tootjate Konföderatsioon (European Federation of Associations of Lock and Builders Hardware Manufacturers, ARGE).

CENi/CENELECi sisereeglite järgi peavad Euroopa standardi kasutusele võtma järgmiste riikide rahvuslikud standardimisorganisatsioonid: Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Holland, Iirimaa, Island, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Luksemburg, Läti, Malta, Norra, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Šveits, Taani, Tšehhi Vabariik, Ungari ja Ühendkuningriik.

SISSEJUHATUS

Standardis kirjeldatud katsemeetodite eesmärgiks on viia katsetulemuste mõjutamine inimeste poolt miinimumini ja parandada sellega korduvkatsete usaldusväärsust.

See dokument on EVS-i poolt loodud eelvaade

1 KÄSITLUSALA

Standardit kasutatakse tavaliselt hoonetes kasutatavate lukkude südamike puhul, mis on mõeldud kasutamiseks koos silindritega.

Standard määrab kindlaks lukusüdamike ja nende originaalvõtmete toimivuse ning muud nõuded nende tugevuse, turvalisuse, kestvuse, töökindluse ja korrosioonikindluse kohta. Selles kehtestatakse katsete alusel üks kasutuskategooria ning kaks tuleohutus- ja korrosioonikindluse kategooriat, kavandamisnõuete alusel kuus võtmega seonduva turvalisuse klassi ja rünnakut simuleerivate katsete alusel kolm töökindlusklassi.

Standard hõlmab rahuldava töötamise katseid temperatuurivahemikus -20 °C kuni $+80\text{ °C}$. Selles määratakse kindlaks lukusüdamike ning nendega seotud ja tootjate soovitatavate katsemeetmete puhul kasutatavad katsemeetodid.

Korrosioonikindlus on kindlaks määratud lukkude ning akna- ja uksetarvikute korrosioonikaitset käsitleva Euroopa standardi EN 1670 nõuete alusel, vt lisa B.

Lokusüdamike sobivus kasutamiseks tule- või suitsutõkke ukseplokkides määratakse kindlaks lisaks selles standardis nõutavatele katsetele läbiviidavate tulepüsivuskatsete alusel. Et tuletõkkeuste puhul pole sobivus kasutamiseks igas olukorras oluline, on tootjal võimalus deklareerida, kas lukusüdamik vastab nendele lisanõuetele või mitte. Kui pole nõutud teisiti, peavad lukusüdamikud vastama asjakohastes Euroopa standardites EN 1634-1 või EN 1634-2 esitatud nõuetele, vt lisa A.

Kategooriasse 1 kuuluvate tuletõkkeuste hindamine jääb standardi käsituslusalast välja.

Vahel võib olla vajalik, et lukusüdamiku ehitus võimaldaks lisafunktsioonide täitmist. Ostjad peaksid veenduma, kas tooted sobivad ettenähtud kasutusviisi jaoks.

2 NORMIVIITED

Järgmised dokumendid on vajalikud standardi rakendamiseks. Dateeritud viidete korral kehtib üksnes viidatud väljaanne. Dateerimata viidete korral kehtib viidatud dokumendi uusim väljaanne koos võimalike muudatustega.

EN 1634-1, *Fire resistance tests for door and shutter assemblies — Part 1: Fire doors and shutters*

EN 1634-2, *Fire resistance tests for door and shutter assemblies — Part 2: Fire door hardware — Building hardware for fire resisting doorsets and openable windows*

EN 1670:1998, *Building hardware — Corrosion resistance — Requirements and test methods*

EN 1906, *Building hardware — Lever handles and knob furniture — Requirements and test methods*

3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Standardi rakendamisel kasutatakse järgmisi termineid ja määratlusi.

3.1

(luku)südamik (*cylinder*)

võtme abil toimiv seade, mis on eemaldatav sellega seotud lukukorpusest või lingist

3.2

tegelik kombinatsioonide arv (*effective differ*)

sarnase ehitusega lukusüdamike vaheline erinevus, mis on saavutatud ainult liikuva lukustusmuugi abil ning mis võimaldab iga lukusüdamikku kasutada üksnes oma võtmega. Tegelik kombinatsioonide arv võrdub teoreetiliste kombinatsioonide arvuga, millest on lahutatud tehniliste piirangute tõttu tootja keelatud kombinatsioonide arv ning jaoitise 4.8.4 kitsendustest tulenevalt keelatud kombinatsioonide arv